

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Præsertim Augustini, Et Thomæ Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Generalibus Principiis Amoris Et Morum - Prolegomena septem,
Librosque undecim complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput LXVIII. Decima-quinta ratio: quia doctrina illa tollit studium orandi
pro obtinenda cognitione veritatis, notitiaque divinæ legis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73187](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73187)

opinio de licito reddatur probabilior? Sed ad quid ipsius ostendere probabilitatem, si minor probabilitas æqualem dat agendi securitatem? An ut ostendatur ipsius veritas? Sed ad quid servit tam laboriosa ostensio veritatis, ubi æqualem securitatem præstat cognitio probabilitatis?

808 Inutile proinde, immò illicitum erit favorabiles impugnare opiniones, hoc ipso quòd cognoscuntur vel supponuntur esse probabiles. Neque enim utile vel licitum est, sanam & tutam impugnare, & velle destruere doctrinam, cognitam ut talem. Qualis (secundùm Probabilitatem) est omnis doctrina probabilis. Quo enim sine honestari potest impugnatio doctrinæ sanæ & turæ? An ut appareat ipsius falsitas? Sed si equidem sana & turæ sit, falsitas ipsius argumentis solùm probabilibus, non certis probata (secundùm eisdem Probabilitatem) nihil moribus nocet; sanitas verò multùm prodest. Iniquum est autem (inquit laudatus Gonzales loco citato n. 109.) conari ad evertendam doctrinam, quæ nihil potest nocere animæ, & potest ipsi prodesse multùm. Maximè cum falsitas illa, cum sanitate conjuncta, exiguum malum sit (utpote error solùm materialis) sanitas verò ingens bonum. Iniquum est autem, conari ad destruendam rem, quæ affert ingens bonum, ne inducat exiguum malum, v. g. impedire medicinam, sanitatem allaturam, propter exiguum malum, quod inducit simul cum ingenti isto bono.

CAPUT LXVIII.

Decima-quinta ratio: quia doctrina illa tollit studium orandi pro obtinenda cognitione veritatis, notitiaque divinæ legis.

809 Studiosè quærendam, à Deoque postulandam notitiam veritatis divinæ legis, Scriptura monet, Patres docent, ratio dicit. Pleni namque sunt Psalmi hujuscemodi supplicationibus: *Veritatem tuam doce me. Doce me justificationes tuas, &c.* Augustinus l. 1. contra Academic. c. 4. *Quisquis veritatem minus instanter querit, is ad finem hominis non pervenit.* Et epist. 6. *Omnes aut sumus, aut tenemur esse cives illius civitatis, cujus Rex & Imperator est veritas; ne simus ex alia, cui falsitas dominatur.* Et idipsum ratione probat S. Thomas 2. 2. q. 60. a. 4. ad 2. *quia verum est bonum intellectus, falsum autem est malum ipsius, ut dicitur 6. Ethic. Et idèd unusquisque debet niti ad hoc, ut de rebus judicet prout sunt.* Et hinc principium juris est, in iis quæ pertinent ad fidem, & bonos mores, tenere, maximè verò docere opinionem quamlibet falsam, est malum moraliter, & peccatum poenâ dignum ratione sui. . . nisi excuset ignorantia invincibilis. Ita omnes Doctores (inquit Esparza in Append. art. 224.) quia, quoad mores, quælibet opinio falsa, addit vel demit legi Dei: addit, si est stricta, &

falsa; demit si est larga, & falsa. Utrumque autem est prohibitum lege Dei.

At si quælibet opinio, etiam minus probabilis, etiam in concursu oppositæ longè probabilioris, sufficit ad conscientiæ securitatem, sufficit ad morum directionem; studiosè ergo quærenda non est veritas. Non enim veritatem studiosè quærit, qui, relicta opinione longè verisimiliori, oppositam falsissimam eligit. Nam eo ipso convincitur non quærere, nec eligere ejusmodi opinionem propter veritatem. Quisquis enim opinionem propter veritatem eligit, eam non eligit, in qua majora videt indicia falsitatis, sed in qua majora videt indicia veritatis. Eligit proinde probabilioram, non minus probabilem, agnitam ut talem.

Si secundùm doctrinam illam Probabilitatum studiosè quærenda non est veritas; nec studiosè à Deo est postulanda. Neque enim ad aliud necessaria est notitia veritatis, nisi ad hoc ut benè agendi securitas obtineatur. Si igitur hæc obtineatur per quamcumque probabilitatem, cessat finis studiosè inquirendi cognoscendique veritatem. Ut enim dixi capite præcedenti, quorsum se fatigabit, à Deo postulando notitiam veritatis, qui securum se credit ductu cujuslibet probabilitatis?

CAPUT LXIX.

Decima-sexta ratio: quia doctrina illa nata est infinis bellis, dissidiisque, totum turbare mundum, per latissimum probabilitatis usum.

812 Probatur, quia visum est Tamburinol. 1. in Decal. c. 3. §. 4. stante probabilitate de jure, quemlibet Regem contra alium bellare posse; èd quòd cuique liceat probabilem sequi opinionem, probabilioram relicta. Et idem visum est Sancio in select. disput. 44. n. 57. & seqq. tamen (inquit) alter sit in possessione. Per consequens opinio ipsorum probabilis est secundùm principia Probabilitatum. Quia juxta Sanchez l. 1. Summ. c. 9. n. 7. Layman l. 1. tr. 1. c. 5. §. 2. n. 6. Georgium de Rhodéz disput. 2. de act. hum. q. 2. sect. 3. & alios, unius Authoris docti & pii auctoritas sufficit ad opinionis probabilitatem. Quod sic probat Caramuel Theol. fundam. pag. 137. *Communis Theologorum sententia ad probabilitatem postulat quatuor Auctores, in re, quæ à multis tractatur: in hoc enim saltem omnes conveniunt, quòd opinio quatuor Auctorum sit probabilis. Sed contra ego hæc rationem efformo, quæ solutione hucusque caruit. Quidquid testantur quatuor Auctores, est probabile. Sed ad probabilitatem non requiri quatuor Auctores, quatuor testantur; imò viginti, aut plures. Ergo opinio unius Auctoris sufficit.*

813 Siquis dicat hoc non procedere, quando ex opinione unius vel quatuor Authorum magna sequuntur inconvenientia, sive pericula & damna, sicut ex illa de bello opinione,